

## مروری بر احوال و آثارِ رابیندرا نات تاگور

شهناز پروین\*

رابیندرا نات تاگور در سال ۱۸۶۱ م در جوړو سانکو (کلکتہ) متولد شد و در سال ۱۹۴۱ م از دنیا رفت. پدرش عالم بزرگ هند بود. رابیندرا نات تاگور یکی از ارجمندترین هندیان است. ایشان نه فقط شاعر بود بلکه داستان‌نویس، فرهنگ‌نویس و درام‌نویس نیز بود.

تاگور در دبیرستان درس نخواند وقتی که بچه بود از دبیرستان فرار می‌کرد. پس ایشان در خانه درس خواند. پدرش می‌خواست که شخصیت ایشان را بسازند. به‌خاطر این در انگلستان در سال ۱۹۷۸ م برای درس قانون ثبت نام کرد ولی ایشان درس را تمام نکرد و در سال ۱۸۸۰ م بدون گرفتن مدرک به‌هند برگشت.

از بچگی شعر می‌گفت. اشعارش هر ماه در مجله ادبی «بهارتیم» چاپ می‌شد. در سال ۱۸۸۵ م در یک مجله ماهانه که منتشر می‌شد مسئولیت مدیریت را به‌عهده گرفت. بعد از این مجله ماهنامه «سادهن» مدیر شد.

اگرچه تاگور به‌شاعری علاقه بیشتری داشت ولی ایشان نوشتن درام‌ها، مقاله‌ها و افسانه‌ها را در سال ۱۸۹۱ م شروع کرد. حتی در سال ۱۹۱۲ م گیتانجلی را به‌زبان انگلیسی ترجمه کرد. نوامبر سال ۱۹۱۳ م برای خدمات ادبی جایزه «نوبل» گرفت. تصانیف تاگور به‌زبانهای مختلف ترجمه شده، ایشان بنیانگذار یک مرکز است که در آن مرکز دروس علمی تدریس می‌شد. بعداً مرکز شانتی نکیتن تأسیس شد. حالا این مرکز جایگاه دانشگاه بین‌المللی دارد. واقعاً تاگور مصنف بزرگ هند هستند. ایشان دو ترانه

---

\* استادیار فارسی دانشگاه دهلی، دهلی.

سرود یکی از آنها «جن گن من...» برای مردم هند و دیگری «امار سونار بین...» برای مردم کشورهای بنگلادش. ترانه هندی برای اولین بار در سال ۱۹۱۱ م در یک جلسه که در کلکته برگزار شده بود، سروده شده بود.

تاگور در سال ۱۹۱۵ م و خطاب به عنوان «سر» را دریافت کرد، ولی بعد از قتل عام جلیانوالا باغ ایشان ۲۰ می این خطاب را پس داد.

تاگور از سال ۱۸۹۱ تا ۱۸۹۵ م به مدت ۵ سال را به عبادت سپری کرد. در سال ۱۸۹۶ م یک نظم به عنوان سنه‌ری ناو (کشتی طلایی) و چترانگلا در سال ۱۸۹۲ م چاپ شده بود و این دو تا تصنیف ویژگی خاصی را دارد. واقعاً تجزیه و تحلیل کردن نظم‌های تاگور ممکن نیست. بیشتر از دویست ترانه که تاگور نوشتند بسیار معروف و مشهور شدند. بعد از این ایشان سفر فرهنگی خود را شروع کرد و بعداً هنر نقاشی را نیز تجربه کرد، نقاشی ایشان این قدر زیبا و قشنگ بود که در صحنه نقاشی نیز معروف شد.

تاگور در سال ۱۸۷۸ تا ۱۹۳۰ م هفت بار به سفر انگلستان کرد. در زبان بنگالی نظم‌ها، درام‌ها و یادداشت‌های زیادی از وی چاپ شده که بعضی از آنها به شرح ذیل هستند:

### نظم

- ماناسی (The Ideal One) در سال ۱۸۹۰ م چاپ شده است.
- سونارتاری (The Golden Boat) در سال ۱۸۹۴ م چاپ شده است.
- گیتانجلی (Song offering) در سال ۱۹۱۰ م چاپ شده است.
- گیتی مالایا (Wreath of song) در سال ۱۹۱۴ م چاپ شده است.
- بالاکا (The flight of cranes).

### درام‌ها

- ویسرجن (The Sacrifies) در سال ۱۸۹۰ م نوشته شده است.
- والمیکی پرتیبها (The Genius of Valmiki) در سال ۱۸۸۱ م نوشته شده است.
- راجا (The King of Dark Chamber) در سال ۱۹۱۰ م نوشته شده است.

داک گهر (The Post Office) در سال ۱۹۱۲ م نوشته شده است.  
 اچالایاتان (The Immoveable) در سال ۱۹۱۲ م نوشته شده است.  
 موکتادهارا (The Water fall) در سال ۱۹۲۲ م نوشته شده است.  
 رکتاکارای (Real Oleanders) در سال ۱۹۲۶ م نوشته شده است.

#### افسانه‌ها

نستانر (The Broken Nest) در سال ۱۹۰۱ م نوشته شده است.  
 گورا (Fair Faced) در سال ۱۹۱۰ م نوشته شده است.  
 گهر بائر (The Home and The World) در سال ۱۹۱۶ م نوشته شده است.  
 یوگایوگ (Cross Currents) در سال ۱۹۲۹ م نوشته شده است.

#### یادداشتها

جیون سمرتی (Reminiscences) در سال ۱۹۱۲ م نوشته شده است.  
 چیلی بیلا (Boyhood Days) در سال ۱۹۴۰ م نوشته شده است.

#### تصانیف انگلیسی تاگور:

Thought Relics 1921

تصانیفی که از بنگالی به انگلیسی ترجمه شده:

Chitra 1914

Creative Unity 1922

The Crescent Moon 1913

Fireflies 1928